

30 ส.ค. 2533

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ พฤติกรรม สิ่งแวดล้อมด้านสุขภาพ
และภาวะสุขภาพผิวหนังของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย,
ในเขตกรุงเทพมหานคร

THE STUDY OF RELATIONSHIP BETWEEN HEALTH KNOWLEDGE
BEHAVIOR ENVIRONMENTAL HEALTH AND SKIN HEALTH STATUS IN
SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS

ประยดา แก้วดวงเทียน

อธินันทนาการ

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย ม.มหิดล.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ 2532

ชื่อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้พฤติกรรม
สิ่งแวดล้อมด้านสุขภาพและสภาวะสุขภาพผิวหนัง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขต
กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย

ประยดา แก้วดวงเทียน

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยี การบริหาร
สิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการควบคุม

พิสิฐ ศรีศรีพงษ์ดี อท.ม.

วิทยานิพนธ์

ทวีศักดิ์ เสด็จศิริ Ph.D.

สมพงษ์ ธงไชย อท.ม.

วันที่สำเร็จการศึกษา

18 พฤษภาคม พ.ศ. 2532

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ความรู้ พฤติกรรม สิ่งแวดล้อมด้านสุขภาพ และ สภาวะสุขภาพผิวหนังของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเปรียบเทียบ ความรู้ ทักษะคิด การ ปฏิบัติ และสภาวะสุขภาพผิวหนังตามตัวแปรทาง เศรษฐกิจสังคม คือ เพศ การศึกษา อาชีพ รายได้ของบิดามารดา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ พฤติกรรม สิ่งแวดล้อม และ สภาวะสุขภาพผิวหนังของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2530 ของ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คนเป็นนักเรียนชาย 150 คน นักเรียนหญิง 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบ ทาม แบบทดสอบความรู้ ทักษะคิดการปฏิบัติด้านสุขภาพผิวหนัง และ แบบบันทึกสุขภาพนักเรียน โดยพยาบาลเวชปฏิบัติ ทำการตรวจและประเมินสภาวะสุขภาพผิวหนังของนักเรียน การวิ เคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงค่าร้อยละ มีดัชนีเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test χ^2 -test การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย

1. นักเรียนมีความรู้ด้านอนามัยเกี่ยวกับผิวหนัง อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง นักเรียนหญิงและชายมีความรู้ด้านอนามัยผิวหนัง ไม่แตกต่างกัน ระดับการศึกษา อาชีพและ รายได้ของบิดามารดาไม่ทำให้เกิดความแตกต่างของ ระดับความรู้ด้านอนามัยผิวหนังอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

2. นักเรียนมีทัศนคติด้านอนามัยผิวหนังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง นักเรียนหญิงและชายมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของบิดามารดาไม่ทำให้เกิดความแตกต่างของคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับผิวหนังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักเรียนมีการปฏิบัติตัวในการดูแลผิวหนังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง นักเรียนหญิงมีความเอาใจใส่ดูแลผิวหนังดีกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนหญิงจะมีการปฏิบัติตัวในการดูแลผิวหนังปกติ และจะมีการรักษาควบคุม โรคผิวหนังดีกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05ตามลำดับ ระดับการศึกษาของบิดา อาชีพและรายได้ของบิดามารดา ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างของพฤติกรรมในการดูแลผิวหนังของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ระดับการศึกษาของมารดา ทำให้เกิดความแตกต่างของพฤติกรรมในการดูแลผิวหนังของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนส่วนมากประมาณร้อยละ 74 มีปัญหาด้านผิวหนัง โดยมีปัญหาเกี่ยวกับโรคผิวหนังมากที่สุด รองลงมาคือ โรคผื่นคัน แพ้พิษ โรคต่างขาต พุพอง กลาก และ เกาฬตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบซึ่งเกี่ยวข้องกับ สภาวะของสุขภาพผิวหนังพบว่านักเรียนชายมีปัญหาโรคผิวหนังมากกว่า นักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับสภาวะสุขภาพผิวหนังของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. มลภาวะซึ่งนักเรียนได้รับในชีวิตประจำวัน มาจากควันดำจากท่อไอเสียรถยนต์ ความหนาแน่นเบียดเสียดของประชากร ฝุ่นละออง น้ำเน่า กลิ่นเหม็น และ เขม่าควันไฟจากโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหาสุขภาพซึ่งเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพจิต คือ เกิดความรู้สึกหงุดหงิดไม่สบาย เกิดความเครียด อ่อนเพลีย เวียนศีรษะ และหรือ คลื่นไส้ โดยอาการผิดปกติเหล่านี้จะพบมาก ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนจากเขตกรุงเทพมหานครชั้นในและชั้นกลางมากกว่า ในเขตกรุงเทพมหานครชั้นนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ความรู้ ทัศนคติ การปฏิบัติในการดูแลผิวหนังและสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ สุขภาพผิวหนังของนักเรียน โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวน ของสภาวะสุขภาพผิวหนังของนักเรียนได้ร้อยละ 16 ($R^2 = 16.37$)

variance, χ^2 -test(chi-square) and Multiple regression analysis.

The results of the study revealed that :-

1. The students have Middle Level of skin health knowledge and no different between sex and others socio-economic background of the family.

2. The students have Middle to high Level of skin health Attitude ,no different of points between sex and others socio-economic background of the family.

3. The same as knowledge and attitude, the students had middle to high level of health practice. But the practice of girl students were better than the boys (0.01 sig) in general skin care and skin protection (0.01 and 0.05 sig).

4. The Majoring of the samples (74.0 percent) had skin problems about the disease of Acne Vulgaris , Urticaria, Dermatitis Pityrosporum Alba, Impetigo, Tenia Versicolor and Ringworm. The boys had more skin problem than the girls (0.01 sig). The level of mother and father education, occupation and the family income had no different among the students skin problem.

5. The Pollution that all samples received in daily lives were air pollution from the cars, dust, water pollution, bad smelling and smoke from the industries. Health problem that related to poor environment induced Psychological disorders that are presented in the form of all Tension, Exhaustion, Nausea or Vomiting. All these health problems were found among students who lived in urban area more than the outskirts (0.01 sig)

6. The correlation between skin health knowledge ,behavior ,environmental health and skin health status were positive and significant at 0.01 level. The overall factors could explain 16 percent ($R = 16.37$) of the variance of skin health status.